

TEATR LALKI
TĘCZA

OSWOIĆ TEATR

ZESZYT METODYCZNY DLA NAUCZYCIELI

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Zadanie dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Anna Rau
Tu są rzędy foteli

Zostawimy tu płaszczyki
Kurtki, czapki, rękawiczki
Oraz wszystkie złe nawyki
Niech nie wejdą w nasze drzwiczki

Tu są rzędy foteli
Tutaj można się śmiać
Ile będziemy chcieli
I nie trzeba się bać!
Siusiu raz, rączki myć
I można brawo bić!

Trzeba bilet mieć przy wejściu
I pokazać bileterce
To jest pani, która w sercu
Zna w teatrze każde miejsce

Tu są rzędy foteli
Tutaj można się śmiać
Ile będziemy chcieli
I nie trzeba się bać!
Siusiu raz, rączki myć
I można brawo bić!

Jeszcze jedna jest zasada
Której nie znać trochę wstyd
Jeść w teatrze nie wypada
Więc nie mlaszcze tutaj nikt

Tu są rzędy foteli
Tutaj można się śmiać
Ile będziemy chcieli
I nie trzeba się bać!
Siusiu raz, rączki myć
I można brawo bić!

A na koniec, kto odgadnie
Co powinien zrobić widz?
Gdy aktorzy grali ładnie
To powinien... brawo bić!

Tu są rzędy foteli
Tutaj można się śmiać
Ile będziemy chcieli
I nie trzeba się bać!
Siusiu raz, rączki myć
I można brawo bić!

Małgorzata Stecz

Przed pierwszą wizytą w teatrze. Kto jest kim? Poznajemy zawody teatralne. Podczas zajęć dzieci w wieku przedszkolnym (starszaki – grupa 5+) i pierwsze klasy szkół podstawowych (6-7lat) przyglądają się przedstawicielom zawodów i osób, które spotykają się w teatrze. Wspólnie zastanawiają się, jakie zadania wykonuje konkretna osoba (np. aktor, reżyser, ale też widz) i kto i dla kogo tworzy teatr.

Grupa wiekowa: 5-7lat

Rodzaj zajęć: nauczanie zintegrowane

Miejsce: sala lekcyjna

Czas: 45 minut

Cel zajęć: poznanie zawodów teatralnych i roli publiczności, pobudzenie kreatywności

Metody pracy: rozmowa kierowana, improwizacje ruchowe

Przygotowanie do zajęć: aranżacja przestrzeni - sala lekcyjna z dywanem, aby uczestnicy mogli swobodnie pracować, wstawać i łączyć się w grupy.

Środki dydaktyczne:

Wydrukowane zdjęcia lub rysunki z przedstawicielami omawianych zawodów i przedmiotów z nimi związanymi lub tablica multimedialna / rzutnik.

Białe kartki papieru, mazaki i nożyczki.

1. Kto to jest – 15 minut

Zapowiedz dzieciom, że dziś wspólnie będziecie się przyglądali pracy osób, które spotykają się w miejscu zwanym teatrem. Zapytaj dzieci, czy znają to słowo. Zapytaj, czy ktoś już był kiedyś w teatrze, jeśli chcą niech podzielą się wrażeniami. Podsumowując powiedz, że teatr to miejsce spotkania aktora z widzem, ale na to spotkanie pracuje wiele osób.

Następnie zaprezentuj dzieciom obrazki z zestawu (wydrukowane lub wyświetl je na tablicy multimedialnej), na których znajdują się kobiety i mężczyźni pracujący w teatrze:

- * bileter/ka sprzedający/a lub sprawdzający/a bilety
- * rzemieślnik/czka wykonujący/a lalki
- * pracownik/czka techniczny ustawiający/a scenę
- * akustyk/czka ustawiający/a mikrofony
- * oświetleniowiec ustawiający/a reflektory
- * aktor/ka grający/a na scenie
- * reżyser/ka pracujący/a z aktorami
- * widz/ka na widowni
- * dyrektor/ka teatru w biurze
- * scenarzysta/tka piszący/a scenariusz
- * scenograf/ka nad makietą sceny

Podczas wyświetlania wymień nazwy przedstawicieli zawodów/grup.

Podziel dzieci na grupy i przydziel im przedstawiciela jednego z zawodów/grup.

Poproś, aby zastanowiły się i przedyskutowały to, co dana osoba robi w teatrze. Oddaj każdej grupie głos na forum, by podzieliła się swoimi spostrzeżeniami.

W zależności od grupy i czasu, jaki chcesz przeznaczyć na to ćwiczenie możesz połączyć dzieci w większe grupy lub zaplanować działania tak, by wszyscy pracowali w parach.

2. Co jest tej osobie niezbędne w pracy – 10 minut

Ponownie usiądźcie w kole na dywanie. Poproś, by dzieci,

które w poprzednim ćwiczeniu pracowały razem usiadły obok siebie.

Wyjaśnij, że teraz będziesz pokazywać zdjęcia przedmiotów potrzebnych

do wykonywania różnych zawodów. Poproś, aby dzieci, które uważają,

że przedmiot, który prezentujesz jest przydatny osobie wykonującej zawód,

który im wcześniej przydzieliłaś/łeś, zgłosiły się i powiedziały,

do czego ta osoba użyje tego przedmiotu.

Uprzedź dzieci, że czasami jeden przedmiot może być wykorzystywany przez osoby różnych profesji.

Wyświetlone przedmioty:

*bilet

*telefon komórkowy

*młotek

*nożyczki

*komputer

*mikrofon

*reflektor teatralny

*scenariusz (tu może być konieczne wyjaśnienie, że jest to spisane przedstawienie,

które reżyser ma za zadanie zrealizować, a aktorzy uczą się zawartego w nim tekstu na pamięć)

*bela materiału

*deska

*krzesło teatralne

*igła i nitka

Zapytaj się, czy jakaś grupa pozostała “bez rekwizytu”. Jeżeli tak,

zapytaj dzieci jakimi przedmiotami dysponują przedstawiciele ich zawodów.

Jeśli do tej pory wyświetlałaś osoby i przedmioty, rozdaj dzieciom kartki i poproś,

aby mazakami narysowały przedmioty, które są im potrzebne “w ich zawodzie”.

Jeśli masz je wydrukowane – rozdaj je dzieciom. Mogą te przedmioty wyciąć,

albo pozostawić jako rysunki na kartkach.

3. Zróbmy sobie teatr. - 15 minut

Ustaw na dywanie tyle krzeseł, ilu było przedstawicieli publiczności.

Wyznacz i zapoznaj dzieci z miejscem waszej symbolicznej sceny i wejściem

na salę teatralną– możesz ją odgraniczyć krzesłami,

Wyznacz ławkę/krzesła dla scenarzystów/ek i dyrektorów/ek.

Poproś dzieci, aby ustaliły jaka jest kolejność pracy – kto od kogo dostaje scenariusz,

kto nad nim pracuje, u kogo kupuje się bilety. Zaproponuj, że odegracie dziś spektakl

pod tytułem np “Trzy przysiady”(lub inny zaproponowany przez grupę,

który można szybko narysować na kartce). Odegrajcie role teatralnych zawodów

w formie pantomimy. Niech scenarzyści/teki narysują treść,

przekażą scenariusz dyrektorom/kom teatru, od nich powędruje on do reżyserów/ek,

aby z nim pracowali z grupą aktorską. Pracownicy/ce techniczni/ne ustawią dekoracje,

mikrofony i światło. Aktorzy/rki wykonają zadanie na scenie.

Publiczność kupi bilety u bileterów/ek, a następnie wejdzie do waszego

symbolicznego teatru i obejrzy gotowe przedstawienie. Całość zakończ oklaskami.

4. Dla kogo jest teatr?– 5 minut

Usuń krzesła z dywanu i poproś dzieci, aby jeszcze raz na nim usiadły.

Zapytaj jak się czuły wykonując swoje zadania? Czy były one trudne,

odpowiedzialne, czy bez nich można się obyć w teatrze? Zapytaj czy osoby

odgrywające publiczność czuły się częścią tego wydarzenia.

Zapytaj pozostałych dla kogo tworzyli to przedstawienie? Jeszcze raz przypomnij,

że teatr to spotkanie tych wszystkich ludzi, którzy go tworzą z widzem.

Poproś, aby każdy pomyślał jak się czuł w roli, którą dziś odegrał.

Jeśli się uda określić to jednym słowem, to po kolei niech każdy to słowo wypowie.

Zakończ własnym. Podziękuj za wspólne doświadczanie teatru.

Paulina Bieganowska

TEATRALNY SAVOIR-VIVRE

Grupa wiekowa: 7-9 lat

Rodzaj zajęć: godzina wychowawcza, lekcja języka polskiego

Miejsce: sala lekcyjna

Czas: 45 minut

Cel zajęć: poznanie zasad dobrego zachowania w teatrze, pobudzenie kreatywności

Metody pracy: rozmowa, dyskusja, prezentacja, improwizacje ruchowe

Przygotowanie do zajęć: aranżacja przestrzeni - sala lekcyjna bez krzesel,

Środki dydaktyczne:

Ilustracje przedstawiające teatr, arkusze papieru A4, karteczki samoprzylepne, flamaster, książka z bajkami

Przed zajęciami poszukaj w internecie około 6- 10 ilustracji (mogą to być kolorowanki) przedstawiających scenę i widownię.

1. Co to jest teatr?

Usiądźcie z dziećmi na podłodze w kole. Porozmawiajcie o tym, z czym kojarzy im się teatr. Kto był w teatrze? Co zapamiętał? Zapytaj, jakie elementy są potrzebne do stworzenia teatru. Przypomnij, że aby zaistniał teatr to musi być: aktor i widz. Później dopiero scenariusz, muzyka, scenografia, kostiumy, rekwizyty, światło, charakteryzacja itp. Kiedy nie ma widza, to nie ma teatru. Kiedy nie aktora, to również nie ma teatru. Te dwa elementy są konieczne, żeby mówić, iż mamy do czynienia z teatrem.

2. Jak jest zbudowany teatr?

Obejrzyjcie teraz wcześniej przygotowane ilustracje, na których znajduje się scena i widownia. Poszukajcie wspólnych elementów. Spróbujcie je nazwać: scena, widownia, kurtyna, kulisa, reflektor, horyzont, rekwizyt.

3. Jak zachowywać się w teatrze?

Podziel klasę na cztery grupy. Dwie grupy niech przygotują etiudę, w której zaprezentują przykład dobrego zachowania się w teatrze, a druga grupa niech przygotuje przykład złego zachowania. Po prezentacjach omówcie, co wydarzyło się w przygotowanych prezentacjach. Które zachowania były dobre? Które złe? Co się powinno zmienić? O czym pamiętać?

4. Kodeks dobrego zachowania.

Rozdaj grupom arkusze papieru, flamastry i poproś, aby każda z nich opracowała plakat pt.: TEATRALNY ZACHOWALNIK DOBRYCH MANIER. Kiedy już prace będą gotowe, poproś grupy o prezentacje. Porozmawiajcie o tym, jak się zachowywać w teatrze. Zwróć szczególnie uwagę na takie elementy:

1. Puntualność
2. Zajmowanie miejsc – nie tyłem do widowni
3. Telefony komórkowe
4. Robienie zdjęć i nagrywanie
5. Rozmawianie w trakcie spektaklu
6. Jedzenie w trakcie spektaklu
7. Opuszczanie widowni – kiedy należy to robić